

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DELDOM
2017-09-22
meddelad i
Nacka strand

Mål nr M 5717-07

SÖKANDE

SRV återvinning AB, 556053-7515, Box 1173, 141 24 Huddinge

Ombud: Advokat Mats Björk, Alrutz' Advokatbyrå AB, Box 7493
103 92 Stockholm

SAKEN

Ansökan om tillstånd till utökad verksamhet vid Sofielunds återvinningsanläggning i Huddinge kommun; prövotidsfråga avseende anläggning för behandling av tvätthallsslam samt utsläpp till vatten

Anläggnings ID i miljöboken: 793 N:6563530 E:671414

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver gällande utredningsvillkor (U1 och U2) och provisoriska föreskrifter (P1 och P2), enligt deldom den 1 april 2011 och deldom den 12 november 2014.

Mark- och miljödomstolen berättigar och förpliktigar SRV återvinning AB (SRV) att bygga om den lokala reningsanläggningen för vatten från SRV:s anläggningar i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i handlingarna och skjuter upp avgörandet av frågan om slutliga villkor avseende utsläpp från den lokala reningsanläggningen till spillvatten under en provotid.

U1. Domstolen ålägger SRV att under provotiden dels utvärdera resultatet av genomförd ombyggnad av den lokala reningsanläggningen, dels utreda och redovisa hur stor utjämningskapacitet som krävs för att hantera ökade framtida flöden inom och från Sofielunds återvinningsanläggning och dels, utreda möjligheter att omhänderta och rena släckvatten från återvinningsanläggningen. Resultatet av utvärderingen och utredningen med förslag till slutliga villkor för utsläpp till vatten ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast två år efter det att den ombyggda reningsanläggningen tagits i drift.

Dok.Id 500840

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 30 E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00-16:30

För prövotiden ska följande provisoriska föreskrift gälla.

P1. Mängden föroreningar i utgående vatten från den lokala reningsanläggningen till spillvattennätet får per kalenderår inte överskrida nedan angivna riktvärden*.

<u>Parameter</u>	<u>kg/år</u>
Arsenik	5
Kadmium	0,2
Krom	20
Koppar	20
Kvicksilver	0,05
Bly	3
Zink	80

pH värdet ska som riktvärde* vara mellan 6,5-10

* Med riktvärde avses ett värde som om det överskrids medför en skyldighet att vidta åtgärder så att värdet kan innehållas.

Mark- och miljödomstolen beslutar gällande anläggning för behandling av tvätthallsslam, med upphävande av villkor 31 i deldom den 1 april 2011, om följande slutliga villkor.

31. Processvatten som släpps ut från behandlingen av tvätthallsslam till det kommunala spillvattennätet får som kvartalsmedelvärde inte överskrida nedanstående halter och pH värdet får inte understiga 6 eller överstiga 10.

<u>Parameter</u>	<u>mg/l</u>
Bly	0,01
Zink	0,2
Arsenik	0,02
Krom	0,05
Koppar	0,05
Oljehalt (oljeindex)	15

BAKGRUND**Tidigare prövningar**

Miljödomstolen vid Nacka tingsrätt lämnade i **deldom den 13 oktober 2009** SRV Återvinning AB (SRV) tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utvidgad verksamhet vid Sofielunds återvinninganläggning i Huddinge kommun. Miljödomstolen sköt under en prövotid upp avgörandet av frågor om lokal rening av lakvatten från Deponi 1, 2 och 3 samt vissa processvatten från lagring och behandling av avfall, avrinningsvatten m.m. och ålade SRV att genomföra följande utredningar:

U1: Bolaget ska utvärdera resultatet från reningsanläggningen för lakvatten från Deponi 3 samt utreda lokal rening av lakvatten från Deponi 1, 2 samt vissa processvatten från lagring och behandling av avfall, avrinningsvatten m.m. Bolaget ska lämna förslag till ytterligare åtgärder för begränsning av utsläppet till vatten från hela återvinningsanläggningen samt lämna förslag till slutliga villkor för utsläpp till vatten och ange hur avledningen av renat vatten ska ske till recipienten. Utredningen ska genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten och Stockholm Vatten och ges in till miljödomstolen senast 2010-12-31.

Vidare meddelade domstolen följande provisoriska föreskrifter:

P1: Sammanlagt högst 250 000 m³ vatten får årligen avledas till Henriksdals reningsverk, under förutsättning att Stockholm Vatten anser det möjligt att ta emot och behandla det med avseende på nedbrytbarhet, bioackumulerbarhet och toxicitet samt innehållet av tungmetaller och organiska parametrar, t.ex. PCB, PAH, AOX och ftalater. Avloppsvattnets pH ska som riktvärde* vara 6,5 – 11 och för utsläppet av följande ämnen till spillvattennätet gäller nedan angivna riktvärden*.

<u>Parameter</u>	<u>kg/år</u>
Arsenik	0,2
Kadmium	0,08
Krom	0,8
Koppar	0,8
Kvicksilver	0,008
Bly	0,8
Zink	8

P2: För utsläpp av processvatten från tvätthallsslambehandlingen till kommunens spillvattennät gäller följande riktvärden:

<u>Parameter</u>	<u>mg/l</u>
Bly	0,05
Zink	0,5
Oljehalt (oljeindex)	20

I **deldom den 8 februari 2011** ändrade miljödomstolen det årliga utsläppet av metaller i den proviska föreskriften P1 i deldomen den 13 oktober 2009 till följande lydelse:

P1: För utsläppet av följande ämnen till spillvattennätet gäller nedan angivna riktvärden.

<u>Parameter</u>	<u>kg/år</u>
Arsenik	6
Kadmium	0,3
Krom	20
Koppar	20
Kvicksilver	0,1
Bly	10
Zink	400

I **deldom den 1 april 2011** avslutade Miljödomstolen provotidsförordnandet i deldom den 13 oktober 2009 beträffande utredning av behandling av bl.a. lakvatten från deponi 1, 2 och 3 (U1) och upphävde delegationen beträffande reningsmetod och utsläppsvillkor för tvätthallsslam samt berättigade och förpliktigade SRV att uppföra

- dels den i ansökan föreslagna behandlingsanläggningen för biologisk rening och kemisk fällning av lakvatten från deponi 1, 2 och 3, avrinningsvatten och processvatten inkl. anläggningar för behandling och utjämning av flödet allt i huvudsaklig överensstämmelse med ansökan,
- dels den i ansökan föreslagna anläggningen för rening av tvätthallsslam, processvatten från biosanplattan och avrinningsvatten genom kemisk fällning, adsorption och selektiva jonbytare inklusive utjämningsmagasin och

förbehandlingsanläggning m.m. allt i huvudsaklig överensstämmelse med ansökan.

Miljödomstolen sköt därvid upp avgörandet av frågan om villkor för utsläpp till Stockholm Vattens ledningsnät från det lokala reningsverket för lakvatten m.m. respektive från behandlingsanläggning för tvätthallsslam m.m. och ålade bolaget om följande utredningar:

U1: att under en provotid utvärdera resultaten från den lokala reningsanläggningen för lakvatten m.m. och till miljödomstolen redovisa denna utvärdering med förslag till slutliga villkor senast 2 år efter det att den planerade reningsanläggningen tagits i drift.

U2: att under en provotid utvärdera resultatet från den lokala reningsanläggningen för tvätthallsslam m.m. och till miljödomstolen redovisa denna utvärdering med förslag till slutliga villkor senast 2 år efter att den planerade reningsanläggningen tagits i drift.

Miljödomstolen föreskrev följande provisoriska föreskrifter att gälla till dess annat har beslutats:

P1: Sammanlagt högst 250 000 m³ vatten får årligen avledas till Henriksdals reningsverk, under förutsättning att Stockholm Vatten anser det möjligt att ta emot och behandla det med avseende på nedbrytbarhet, bioackumulerbarhet och toxicitet samt innehållet av tungmetaller och organiska parametrar, t.ex. PCB, PAH, AOx och ftalater. Avloppsvattnets pH ska som riktvärde* vara 6,5 – 11 och för utsläppet av följande ämnen till spillvattennätet gäller nedan angivna riktvärden*.

<u>Parameter</u>	<u>kg/år</u>
Arsenik	6
Kadmium	0,3
Krom	20
Koppar	20
Kvicksilver	0,1
Bly	10
Zink	400

P2: För utsläpp av processvatten från tvätthallsslambehandlingen till kommunens spillvattennät gäller följande riktvärden:

<u>Parameter</u>	<u>mg/l</u>
Bly	0,05
Zink	0,5
Oljehalt (oljeindex)	20

I **dedom den 12 november 2014** sköt Mark- och miljödomstolen åter upp avgörandet av frågan om villkor för utsläpp till Stockholm Vattens ledningsnät från den lokala reningsanläggningen för lakvatten m.m. till den 1 september 2016 med samma utredningsvillkor (U1), som föreskrivits i deldomen den 1 april 2011. Den provisoriska föreskriften P1 i deldomen den 1 april 2011 ändrades till följande lydelse:

P1: Vatten från det lokala reningsverket får avledas till Henriksdals reningsverk under förutsättning att Stockholm Vatten anser det möjligt att ta emot och behandla det med avseende på nedbrytbarhet, bioackumulerbarhet och toxicitet samt innehållet av tungmetaller och organiska parametrar, t.ex. PCB, PAH, AOX och ftalater. Avloppsvattnets pH ska som riktvärde* vara 6,5 – 11 och för utsläppet av följande ämnen till spillvattennätet gäller nedan angivna riktvärden*.

<u>Parameter</u>	<u>Kg/år</u>
Arsenik	6
Kadmium	0,3
Krom	20
Koppar	20
Kvicksilver	0,1
Bly	10
Zink	400

*Med riktvärde avses ett värde som om det överskrids med för en skyldighet för tillståndshavaren att vidta sådana åtgärder att värdet kan innehållas.

YRKANDEN M.M.

SRV yrkar, så som de slutligen bestämt sin talan gällande prøvotidsfrågan avseende utsläpp till vatten, att mark- och miljödomstolen ska

- berättiga och förpliktiga SRV att bygga om den lokala reningsanläggningen för vatten från SRV:s anläggningar i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i handlingarna,
- upphäva prøvotidsförordnandet i deldom den 1 april 2011 och den provisoriska föreskriften P1 i denna deldom,
- på nytt skjuta upp avgörandet av frågan om villkor för utsläpp till vatten under en prøvotid,
- ålägga SRV att under nya prøvotiden utvärdera resultatet av genomförd ombyggnad av reningsanläggningen och utreda reningsanläggningens kapacitet att ta om hand släckvatten från återvinningsanläggningen,
- ålägga SRV att till mark- och miljödomstolen redovisa resultatet av utvärderingen och utredningen med förslag till slutliga villkor senast två år efter det att den ombyggda reningsanläggningen tagits i drift, samt
- förordna att följande villkor för utsläpp till vatten ska gälla som provisorisk föreskrift under den nya prøvotiden

<u>Ämne</u>	<u>kg/år</u>
Arsenik	5
Kadmium	0,2
Krom	20
Koppar	20
Kvicksilver	0,05
Bly	3
Zink	80
pH	6,5-10

Vidare yrkar SRV att mark- och miljödomstolen ska

- avsluta prøvotiden från anläggningen för behandling av tvätthallsslam,
- upphäva den provisoriska föreskriften P2 samt
- som slutligt villkor föreskriva följande villkor för avledning av vatten från anläggning för behandling av tvätthallsslam till Henriksdals avloppsreningsverk direkt.

För utsläpp av processvatten från behandlingen av tvätthallsslam till kommunens spillvattennät ska följande gälla som kvartalsmedelvärden:

<i>Parameter</i>	<i>Halt (mg/l)</i>
Bly	0,01
Zink	0,2
Arsenik	0,02
Krom	0,05
Koppar	0,05
Oljehalt (oljeindex)	15

PRÖVOTIDSREDOVISNING

SRV har den 1 september 2016 lämnat in provotidsredovisning (U1), avseende utsläpp till vatten från den lokala reningsanläggningen för lakvatten m.m. och den 4 maj 2017 lämnat in provotidsredovisning (U2), avseende anläggning för behandling av tvätthallsslam. Av SRVs provotidsredovisningar framgår bl.a. följande.

Sofielunds reningsverk – allmän beskrivning

Den lokala reningsanläggningen för lakvatten m.m. togs i drift den 1 september 2012. Sofielunds lakvattenreningsverk består av sex dammar för lagring av lak- och sorteringsvatten, en reningsanläggning samt fyra vassbäddar för kompostering och lagring av slam. Reningsanläggningen består av mekanisk rening genom trumsilar, biologisk rening genom aktivslam, eftersedimentering samt kemisk fällning och filtrering. Driften av reningsverket sköts av Stockholm Vatten AB.

Möjlighet finns att tillämpa olika driftstrategier för lakvatten respektive sorteringsvatten. Lakvatten ska alltid genomgå biologisk rening, kemisk fällning och filtrering medan sorteringsvatten antingen kan genomgå biologisk rening eller kemisk fällning men alltid med efterföljande filtrering. Det renade vattnet går sedan till Henriskdals avloppsreningsverk.

Under 2013 har de två vattentyperna (lakvatten och sorteringsvatten) behandlats lika och då renats biologiskt samt filtrerats. Under delar av 2014 har de olika vat-

tentyperna stundtals renats separat. Under 2015 och 2016 har de båda vattentyperna åter behandlats lika i reningsverket.

Drift av reningsverket 2012 – 2016

I augusti år 2012 startades driften av reningsverket med inympning av slam från Bromma reningsverk. Slammets tog sig relativt fort men märkbar påverkan av slammets förmåga till rening noterades när olika föroreningar från lakvattnet kom in till reningsverket. Slammets resistensförmåga har dock byggts upp under åren reningsverket varit i drift. Hösten 2012 var besvärlig med mycket regn och svårigheter att trimma in verket. Det konstaterades att sandfiltren är underdimensionerade. Den biologiska reningen fungerade allt bättre under 2013.

Under våren 2014 försämrades provresultaten. Den biologiska reningen slogs ut under delar av maj månad. Problematik uppstod med högre halter koppar i utgående vatten än inkommande vatten. På grund av svårigheter att uppnå fullgod rening och att flödena varit högre än vad reningsverket är dimensionerat för påbörjades i slutet av 2014 i samarbete med Stockholm Vatten en utredning om hur reningsverket ska kunna byggas ut ytterligare.

Under 2015 hade reningsverket höga utgående halter av suspenderat material och BOD₇, trots försök med simultanfällning med järnklorid. Reningsverket är fortsatt känsligt för störningar i inkommande vatten. Vid två tillfällen inkom ett mycket svartfärgat lakvatten, troligen från sanering/spolning av ledningar och magasin på återvinningsanläggningen. Föroreningshalten blev för hög för luftningssystemet för att kunna tillföra tillräcklig mängd syre till biomassan, som till viss del slogs ut. Sedimenteringen påverkades och utgående slamhalt från reningsverket ökade. Liknande störningar uppstår även då sotigt vatten från bränder på återvinningsanläggningen kommer till reningsverket, vilket skett vid två tillfällen under 2015. Även problem med maskinell utrustning och styrning förekom under 2015.

En förstudie inkluderande fällningsförsök och framtagande av alternativa tekniska lösningar genomfördes våren 2015 med anledning av de driftproblem som

konstaterats. Under vintern 2015/2016 genomfördes ett pilotförsök, som en fortsättning av förstudien, i syfte att utreda hur rening av organiska föroreningar och metaller från lakvattnet och sorteringsvattnet kan förbättras.

Under våren 2016 var inkommande lakvatten åter mycket svartfärgat och syretärande vilket återigen medförde svårigheter att upprätthålla syrehalten i luftningsbassängen. Avskiljningen av suspenderat material och BOD₇ fungerade mycket dåligt. Slammet och avskiljningen återhämtade sig under början av sommaren. Utredningen om varför de utgående halterna koppar är högre än de ingående fortsatte under 2016. Orsaken till de förhöjda kopparhalterna har ännu inte identifierats.

2016 slutfördes det pilotprojekt och den förstudie vars syfte var att utreda hur rening av organiska föroreningar och metaller från lakvattnet och sorteringsvattnet kan förbättras.

Planerad ombyggnation av reningsverket

När Sofielunds reningsverk byggdes ut 2012 dimensionerades det för ett flöde om 150 000 m³/år. Det faktiska flödet har i genomsnitt varit 327 000 m³/år för åren 2012-2015. Under perioder med hög belastning har reningsverket därför inte klarat av att rena vattnet till önskad nivå med avseende på BOD₇, suspenderat material och metaller. Vid perioder med mycket hög belastning är det nödvändigt att leda orenat vatten direkt till Henriksdals reningsverk. För att möta Stockholm Vattens krav och de reningskrav som krävs för att Stockholm Vatten ska kunna fortsätta Revaq-certifiera sitt slam från Henriksdals reningsverk samt behovet av att utöka kapaciteten behöver reningsverket byggas ut och prestandan förbättras. Styrgruppen för Sofielunds lakvattenreningsverk som består av representanter för SRV och Stockholm Vatten tog i maj 2016 beslut om att bygga ut reningsverket.

De genomförda fällnings- och pilotförsöken visar att en tillräcklig metallreduktion kan uppnås genom en optimerad processlösning med kemisk fällning, flockning och skivdiskfilter. Fällning och flockning föreslås ske med aluminiumbaserad kemikalie. Dosering av kemikalier kommer att öka jämfört med dagens drift. Kolfilter vidade sig reducera PFOS och PFOA med 60-70% och föreslås därför som process-

lösning avseende perfluorerade ämnen. För att uppnå en god flockbildning krävs åtgärder på kemflockningen för att få en god inblandning av kemikalie samt ett lugnt och styrbart flöde genom flockningsbassängerna. Två alternativ för partikelavskiljning har utretts; skivdiskfilter (alternativ 1) och ultrafilter (alternativ 2). Båda alternativen kräver om- och utbyggnad av befintligt reningsverk. Befintliga sandfilter bedöms ha en otillräcklig prestanda för partikelavskiljning. I både alternativ ett och två föreslås att befintliga sandfilter byggs om till kolfilter för att rena perfluorerade ämnen.

Eftersom pilotförsöken visar på god prestanda för en lösning med skivdiskfilter och denna lösning bedöms ha en lägre livscykelkostnad planeras för en utbyggnad med skivdiskfilter och kolfilter enligt alternativ ett ovan. Ombyggnation av reningsverket kommer att påbörjas under 2017 och färdigställas under 2018.

Diskussion och förslag till villkor

Vid tiden för SRV:s tillståndsansökan gick större delen av vattnet från återvinningsanläggningen direkt ut på ledningsnätet till Henriksdals reningsverk och endast en mindre mängd via det lokala reningsverket i Sofielund, den dåvarande SBR-anläggningen (SBR=satsvis biologisk rening). Efter ombyggnationen går numera vid normal drift allt vatten till SRV:s lokala reningsverk som sköts av Stockholm Vatten.

Ombyggnationen av reningsverket har medfört en bättre överblick över det totala utflödet av vatten från Sofielund. Tidigare har endast delflöden summerats och SRV kan konstatera att allt utgående vatten då inte har fångats upp i summeringen. De utgående vattenmängderna är större än vad som redovisats före 2012 och som erhållits genom summering av delflöden. SRV bedömer att dessa nya mätdata från 2012 och framåt är mer tillförlitliga än tidigare uppmätta flöden.

Under åren 2012-2015 har uppmätta utgående vattenmängder överstigit 250 000 m³. Flera orsaker och kommande förändringar medför att mängden utgående vatten kommer vara kvar på nuvarande höga nivåer och sannolikt öka. Andelen hårdgjord

yta på återvinningsanläggningen är nu större än tidigare och nya ytor har byggts till och/eller kommer att byggas till. Vidare sker successiv utbyggnad av deponi 3 (deponi 2000) vilket också medför ökade ytor för vattenuppsamling.

Vid byggnationen av Sofielunds lakvattenreningsverk var dimensionerande flöde 150 000 m³/år. Det faktiska flödet har i genomsnitt varit 327 000 m³/år för åren 2012-2015. På grund av att reningsverket inte är dimensionerat för nuvarande flöden sker inte reningen på ett optimalt sätt. Vid den nu planerade utbyggnaden kommer dimensionerande flöde ha en marginal på +20%, som SRV lagt på före dimensionering. Dimensionerande årsflöde för utbyggnationen är 450 000 m³/år. SRV anser att utgående vattenmängder även fortsättningsvis inte ska regleras i tillståndet. SRV anser att det är fullt tillräckligt att begränsa villkoret till mängden utgående metaller och pH.

De i P1 angivna riktvärdena för utgående mängder tungmetaller har inte överskridits vid något tillfälle, förutom kopparhalterna som enligt provtagning är högre ut från reningsverket än in. Utredning pågår av orsaken till den ökade mängden koppar, men det är för närvarande oklart om en enskild orsak kan fastställas. När orsaken hittas bör inte värdet överskridas. Efter dialog med Stockholm Vatten föreslår SRV att riktvärdet för pH på utgående vatten ändras i enlighet med Stockholm Vattens önskemål till pH 6,5-10. SRV föreslår följande mängder som begränsningsvärden för utsläpp från reningsverket per kalenderår:

Ämne	Nuvarande villkor P1 (kg/år)	Föreslagna villkor (kg/år)
Arsenik	6	5
Kadmium	0,3	0,2
Krom	20	20
Koppar	20	20
Kvicksilver	0,1	0,05
Bly	10	3
Zink	400	80
pH	6,5-11	6,5-10

På grund av ökade mängder utgående vatten och ökade mängder inkommande avfall anser SRV att det ska finnas en viss marginal i villkoren för utgående mängder metaller. Som återvinningsanläggning styr inte SRV över exakt vilka typer av avfall som kommer in. De senaste åren har SRV bland annat tvingats mellanlagra stora mängder avfall inne på anläggningen då avsättningen till kraftvärmeverken i regionen är mindre än inkommande mängder avfall. Mellanlagringen påverkar även utlakningen ur det mellanlagrade avfallet. Beroende på inkommande avfalls karaktär kan sammansättningen av lak- och sorteringsvattnet komma att variera över tid. SRV anser därför att villkoren för utgående vatten inte ska sättas alltför strängt. SRV yrkar även att den planerade ombyggnationen av Sofielunds lakvattenreningsverk godkänns.

Tvätthallsanläggning – allmän beskrivning

Under våren 2015 tog SRV den nya tvätthallsslamanläggningen i drift. Syftet med anläggningen är att avvattna tvätthallsslam och att rena vattnet. Anläggningen renar även vatten från oljeåtervinningsanläggningen och vatten från förorenade jordar som ligger på biosanplattan.

Tvätthallsslam tippas från tankbilar på en avvattningsplatta. På plattan sker avskiljning av den största mängden slam. Den fasta fasen blir kvar på plattan och vätskefasen rinner till en pumpgrop med ett rensgaller i vilken stora partiklar/skräp avlägsnas och inte följer med i processen. Vattnet pumpas därefter in i en bassäng där en viss sedimentation sker och där olja skimmas från ytan. Till bassängen leds även vatten från biosanytan där förorenade jordar lagras samt oljeförorenat vatten som dekanteras från oljeåtervinningsanläggningen.

Från bassängen leds vattnet in till reningsprocessen, som består av kemisk fällning med pH-justering, tillsats av järnklorid och polymer samt filtrering genom sandfilter och kolfilter. Slammet/flockarna från det ingående vattnet avskiljs i lamellsedimentering och pressas i en filterpress till filterkakor.

Vattnet som renas i tvätthallsslamanläggningen leds ut till lakvattendamm L1. Sedan SRV byggde om lakvattensystemet leds vattnet från L1 vidare till damm L2,

därifrån vidare till damm L4 och ner till SRVs lokala reningsverk. Från reningsverket leds allt utgående vatten vidare till Henriksdals reningsverk. Innan ombyggnationen av lakvattensystemet leddes allt vatten från damm L1 direkt ut på spillvattennätet till Henriksdals reningsverk.

SRV anser att tvätthallsslamanläggningen ska omfattas av haltvillkor för utgående vatten. Vattnet från tvätthallsslamanläggningen ska ledas vidare till Sofielunds reningsverk, men ska även kunna ledas direkt till spillvattennätet och vidare till Henriksdals reningsverk under förutsättning att detta godkänns av Stockholm Vatten och Avfall. SRV har under hösten 2016 påbörjat ett arbete med uppströmsarbete avseende vatten. I arbetet har diskussioner förts med Stockholm Vatten och Avfall om att kunna släppa vattnet från tvätthallsslamanläggningen direkt till spillvattennätet under förutsättning att det är tillräckligt renat. I nuläget saknas möjlighet att släppa vatten direkt från tvätthallsslamanläggningen till spillvattennätet. Utsläppen från tvätthallsslamanläggningen ska inräknas i de totala utsläppen från Sofielund. Detta oavsett om vattnet från tvätthallsslamanläggningen leds direkt till spillvattennätet eller via Sofielunds reningsverk.

SRV föreslår följande halter som kvartalsvillkor för utgående vatten från tvätthallsslamanläggningen till spillvattennätet.

<i>Parameter</i>	<i>Halt (mg/l)</i>
Bly	0,01
Zink	0,2
Arsenik	0,02
Krom	0,05
Koppar	0,05
Oljehalt (oljeindex)	15
pH	6-10

Föreslagna haltvillkor utgår från hittills uppmätta medelvärden för utgående halt uppräknat med säkerhetsmarginal (faktor 5-10). Denna säkerhetsmarginal anser SRV behövs för möjliga variationer i inkommande avfall och att de utgående hal-

terna ofta är så låga att störningar i processen tillfälligtvis kan påverka reningsgraden.

INKOMNA YTTRANDEN

Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Miljöförvaltningen i Stockholm har avstått från att yttra sig. Per Halldin har inkommit med yttrande.

Länsstyrelsen i Stockholm

Länsstyrelsen yrkar att SRV ska utreda och redovisa hur stor utjämningskapacitet (dammar) som måste byggas för att klara de ökade flödena inom och från Sofielunds avfallanläggning. En stor del av det vatten som samlas upp på anläggningen skickas vidare till Henriksdals reningsverk obehandlat under de perioder som det lokala reningsverket vid Sofielund inte är i drift eller den befintliga utjämningskapaciteten redan är fylld till brädden.

Länsstyrelsen yrkar därutöver att villkor fastställs som anger maximala momentanflöden som får avbördas till Stockholm Vattens spillvattenledning som är ansluten till det lokala reningsverket vid Sofielund avfallsanläggning. Enligt de undersökningar som genomförts av spillvattennätet från Sofielund föreligger det hydraulisk underkapacitet i ledningsnätet som medför en ökad risk för bräddning vid höga flöden nedströms. Länsstyrelsen anser att denna reglering är viktig ur miljösynpunkt och ska vara föreskriven i tillståndet för verksamheten för att det ska vara möjligt att bedriva tillsyn. Förnärvarande pågår en prövning av Stockholm Vattens anläggning i mark- och miljödomstolen, mål nr M 3980-15. I målet framgår att det kommer fortsatt finnas flera bräddpunkter även om en enskild flaskhals byggs bort. Hydraulisk överbelastning kan leda till bräddning vilket får miljöpåverkan. Hydraulisk överbelastning förekommer ofta vid kraftig nederbörd eller avsmältning. Sofielunds återvinningsanläggningens uppkomna vatten har nära koppling till mängden nederbörd samt avsmältning, varför det är rimligt att ha villkor som kapar topparna för att förhindra hydraulisk överbelastning.

Länstyrelsen tillstyrker att SRV ska erhålla en förlängd provotid för att utreda och ta fram förslag till åtgärder angående yrkanden ovan.

Avseende tvätthallsslamsanläggningen tillstyrker Länstyrelsen bolagets yrkanden att provotiden avslutas, den provisoriska föreskriften P2 upphävs samt att slutliga villkor enligt förslag meddelas.

Natur- och byggnadsförvaltningen Miljötillsynsavdelningen, Huddinge kommun

Brädd av orenat lakvatten till spillvattennätet

I provotidsredovisningen framgår det inte att orenat lakvatten vid driftstörningar kan brädda till det kommunala spillvattennätet via två anslutningspunkter utan att först passera Sofielunds reningsverk. Enligt uppgifter från bolaget som redovisats i *Dagvattenutredning för Gladö industriområde* (utförd av MARKTEMA AB, reviderad 2016-09-26), har mängden bräddat vatten mellan åren 2013-2015 ökat för att år 2015 uppgå till cirka 17 000 m³. Tillsynsnämnden anser att föroreningshalter i bräddat lakvatten ska innefattas av de begränsningsvärden för utsläpp som anges i föreslagna villkor.

Utgående vattenmängder

Vid delsträckor av den kommunala spillvattenledningen, till vilken utloppsledningen från Sofielunds reningsverk ansluter innan Ebbadals pumpstation, har det tidigare uppstått kapacitetsproblem med bräddningar av avloppsvatten som följd. Det största flödet till spillvattenledningsnätet från Gladö industriområde utgörs idag, enligt *Dagvattenutredning för Gladö industriområde* (utförd av MARKTEMA AB, reviderad 2016-09-26), av lakvatten från Sofielunds reningsverk.

Med bakgrund av ovanstående anser tillsynsnämnden att det finns anledning att reglera det momentana utgående flödet av lakvatten från Sofielunds reningsverk, utifrån kapaciteten i spillvattenledningsnätet.

Planerad ombyggnation av Sofielunds lakvattenreningsverk

Vid utbyggnationen av Sofielunds reningsverk 2012 dimensionerades reningsverket för ett flöde om 150 000 m³/år vilket redan då var underdimensionerat då det faktiska flödet varit mer än det dubbla. Underdimensioneringen har inneburit att det vid hög belastning letts orenat lakvatten direkt från Sofielunds reningsverk till det kommunala spillvattennätet. Tillsynsnämnden anser att den redogörelse som lämnats gällande planerad ombyggnation av reningsverket är otillräcklig gällande uppgifter om dimensionering. Tillsynsnämnden menar att det är av stor vikt att lakvattendammarnas dimensionering utvärderas och åtgärdas vid en ombyggnation. Vid den planerade ombyggnationen bör bolaget även utvärdera reningsverkets kapacitet för omhändertagande av släckvatten.

Tillsynsnämnden delar SRVs uppfattning om att det inte krävs särskilda riktvärden för avledning av avloppsvatten från tvätthallsslamanläggningen till det lokala reningsverket Sofielund. Avloppsvattnet från tvätthallsslamanläggningen bör vid den typen av avledning innefattas i de begränsningsvärden som fastställs för utsläpp från Sofielunds reningsverk. SRV har, tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall, diskuterat möjligheten att släppa avloppsvatten från tvätthallsslamanläggningen direkt till spillvattennätet och vidare till Henriksdals reningsverk. Tillsynsnämnden har inga synpunkter på denna åtgärd förutsatt att specifika riktvärden föreskrivs för utsläpp av avloppsvatten från tvätthallsslamanläggningen direkt till spillvattennätet. I dagsläget leds dock avloppsvatten från tvätthallsslamanläggningen till damm L1 vilken även tar emot förorenat vatten från deponi 1 samt verksamhetsytorna runt anläggningen för farligt avfall. Utöver detta har SRV tidigare uppgett, i bemötandet på inkomna yttranden i samma mål daterat 2016-11-10, att vatten från damm L1 och damm L2 leds till samma brunn innan vidare avledning direkt till spillvattennätet. SRV har i samma bemötande klargjort att detta ”orenade lakvatten” ska innefattas av de begränsningsvärden som fastställs för utsläpp från Sofielunds reningsverk. Tillsynsnämnden tolkar därför att det föreslagna villkor under punkt 1 avser den framtida åtgärden, att släppa avloppsvatten från tvätthallsslamanläggningen direkt till spillvattennätet utan att ledas via damm L1. Detta eftersom SRV uppgett att den nuvarande avledning via damm L1 ska innefattas av de begränsningsvärden som fastställs för utsläpp från Sofielunds reningsverk.

Tillsynsnämnden har inga synpunkter på föreslagna halter men anser att det bör förtydligas för vad de avser. Vidare delar tillsynsnämnden SRV:s bedömning att avloppsvatten från tvätthallsslamanläggningen, som leds via damm L1 direkt till spillvattennätet, ska innefattas av de begränsningsvärden som fastställs för utsläpp från Sofielunds reningsverk.

Stockholm Vatten och Avfall AB (Stockholm Vatten)

Det lokalt reade lakvattnet leds vidare till Henrikdals reningsverk för kväverening. Henriksdal är certifierat enligt Revaq. Certifiering är en förutsättning i gällande slamavtal och för att kunna använda slam på åkermark. Kraven i Revaq för att ett reningsverk ska kunna ta emot lakvatten är mycket strikta. Eftersom det lokala reningsverket inte är dimensionerat för nuvarande och kommande flöde och inte uppfyller Stockholm Vattens och Revaqs krav kommer verket att byggas om och ut. Projektet pågår, byggstart planeras till juni 2017 och det nya reningsverket förväntas vara i drift i juni 2018. Stockholm Vatten kan inte ta ställning till slutliga villkor förrän det nya utbyggda reningsverket är i drift och har utvärderats. Stockholm Vatten är medveten om den långa provotid som varit, men bedömer ändå att det behövs ytterligare provotid för att verifiera reningsresultaten i det nya, utbyggda reningsverket. Uppfylls inte det förväntade reningsresultaten kan det bli aktuellt med avledning av det reade vattnet till annan recipient. Stockholm Vatten godtar utsläpp till spillvattennätet enligt SRV:s förslag till slutliga villkor i denna provotidsredovisning under en provotid. Provotidsredovisning och förslag till slutliga villkor ska ges in senast två år efter att det utbyggda reningsverket tagits i drift.

SRV bör även åläggas att utreda och genomföra åtgärder för:

1. att minimera uppkomsten av vatten som behöver avledas till reningsverket, samt,
2. att avleda rena eller endast rena lätt förorenade vatten till dagvatten istället för till reningsverket.

Stockholm Vatten utreder ledningarnas kapacitet och eventuellt behov att utbyggnad i samband med planerna för utbyggnad av Gladö industriområde. Även om SRV:s reningsverk klarar flödena kan det finnas begränsningar i ledningsnät och

pumpstationer. Med ökade flöden kan det finnas behov av att utjämna och minska det maximala flödet från SRV. Stockholm Vatten behöver dock se över situationen i området som helhet. SRV tar för närvarande fram en "Plan för uppströmsarbete" som bl.a. syftar till att minska mängden vatten till det interna reningsverket och spillvattennätet. Rena vatten från tak, ytavrinning från sluttäckta deponier och vatten från andra rena ytor ska inte belasta reningsverket och spillvattennätet. Det är mycket viktigt att åtgärderna i planen genomförs. Det förutsätter även att myndigheterna medverkar till att rena eller bara lätt förorenade vatten avleds via dagvatten till recipient.

BEMÖTANDE AV YTTRANDEN

SRV delar Natur- och byggnadsförvaltningens uppfattning att även "bräddat lakvatten" ska innefattas av de begränsningsvärden som ska fastställas. SRV vill betona att detta sker redan i dagsläget och även har skett historiskt – d.v.s. att sammanräkning sker och har skett av samtliga utgående flöden från återvinningsanläggningen. De utsläpp som SRV redovisar i miljörapport för Sofielunds återvinningsanläggning innefattar alltså även det vatten som avleds orenat direkt till Henriksdals reningsverk. SRV vill även påtala att det vatten som avleds orenat inte ska benämnas som "bräddat lakvatten". Enligt Naturvårdsverkets allmänna råd 93:6 Bräddning av avloppsledningar definieras bräddavlopp på sid 15 som: "Bräddavlopp definieras här som anordning vilken möjliggör en avlastning av t.ex. magasin, bassänger eller ledningar. Det bräddade avloppsvattnet avleds till recipient alternativt dagvattenledning, då tillrinningen är större än avloppsanläggningens kapacitet." En lämpligare benämning på det vatten som släpps direkt till Henriksdals reningsverk borde vara orenat lakvatten.

Orsaken till att relativt stora mängder släpptes orenat till Henriksdal i slutet av 2015 var ett stopp i den ledning som leder lakvatten från mottagningsanläggningen för farligt avfall. Stoppet medförde att lakvatten inte kunde pumpas till reningsverket via ledningen över deponi 2, och lakvatten från deponi 1 och delar av deponi 2 kunde därför inte pumpas vidare utan fick ledas via en brunn vid lakvattendamm 1 till en påkopplingspunkt på utgående vattenledning nedströms Sofielunds renings-

verk. Innan SRV byggde om lakvattensystemet 2011-2012 gick större delen av utgående lakvatten denna väg. SRV har nu installerat en extra spolbrunn samt planerar att installera ytterligare en spolbrunn på den sträcka över deponi 2 där stoppet inträffade för att minska risken för framtida stopp.

Angående påståendet att lakvatten kan nå det kommunala spillvattennätet via två anslutningspunkter utan att först passera Sofielunds reningsverk vill SRV förtydliga att det inte är korrekt. Lakvatten från lakvattendammarna L1 och L2 leds till samma brunn och därifrån vidare till utgående vattenledning nedströms Sofielunds reningsverk. Det finns således endast en anslutningspunkt.

Natur- och byggnadsförvaltningens framför i sitt yttrande att bräddning tidigare har skett från den ledning som leder till Ebbadals pumpstation. Bräddning skedde senast i mars 2011. Därefter har Stockholm Vatten tätat den brunn som läckte. Både SRV och Stockholm Vatten är medvetna om att ledningen till Ebbadals pumpstation har en begränsad kapacitet i det flacka område där bräddning tidigare skett. SRV har diskuterat frågan om begränsning av utgående flöde muntligen med Tobias Salmonsson, processingenjör vid Stockholm Vatten, som ansvarar för driften av Sofielunds reningsverk. En reglering av maximalt momentant flöde medför svårigheter för SRV och Stockholm Vatten då reningsverkets kapacitet därmed inte kan nyttjas maximalt. I perioder med hög belastning och fyllda dammar för inkommande och utgående vatten skulle en flödesbegränsning kunna leda till att SRV måste släppa ett endast delvis renat vatten direkt till Henriksdals reningsverk från Sofielunds reningsverk istället för fullständigt renat vatten. Detta skulle kunna ske eftersom allt inkommande vatten inte skulle kunna renas fullständigt eller magasineras — även om ledningskapacitet finns tillgänglig. En begränsning av utgående flöde är också tveksam ur perspektivet att SRV vill ha möjlighet att släppa mer vatten till ledningsnätet under exempelvis helger när belastningen från övriga Gladö industriområde är lägre, vilket inte skulle vara möjligt med en flödesbegränsning. Efter 2011 när Stockholm Vatten övertog driften av reningsverket har ingen bräddning skett, vilket också talar emot en begränsning. Det framgår vidare av handlingar i tillsynsä-

rendet avseende bräddningarna 2010 och 2011 att dessa delvis orsakats av snösmältning och att dräneringsvatten felaktigt kopplats in på lakvattenledningen. Att begränsa utflödet från anläggningen och därmed skapa en situation då SRV kan tvingas leda ett endast delvis renat lakvatten till Henriksdal anser både SRV och Stockholm Vatten vara tveksamt. Då Stockholm Vatten sköter driften av Sofielunds reningsverk på uppdrag av SRV finns också en direkt insyn i den utgående vattenledningens kapacitet och tillgång till Stockholm Vattens organisation som ansvarar för ledningsnätet. Den eventuella miljönyttan med att begränsa det momentana flödet förefaller därigenom tveksam.

Natur- och byggnadsförvaltningen framför att den redogörelse som SRV lämnat i bilaga 1 till provotidsredovisningen gällande planerad ombyggnad av Sofielunds reningsverk är otillräcklig gällande uppgifter om dimensionering och att dammarnas dimensionering ska utvärderas och åtgärdas vid kommande ombyggnation. Vidare anser Natur- och byggnadsförvaltningen att SRV ska utvärdera reningsverkets kapacitet för omhändertagande av släckvatten. Det framgår inte av Natur- och byggnadsförvaltningen yttrande på vilket sätt SRVs redogörelse är otillräcklig. Avseende reningsverkets dimensionering har SRV i samarbete med Stockholm Vatten kommit fram till att verket ska dimensioneras för ett högsta flöde om 450 000 m³ per år. Med en dimensionering om 450 000 m³ har SRV planerat för de ökade flöden som kan förväntas av kommande utbyggda deponiytor samt den utbyggnad av sorteringsytan som nu pågår på återvinningsanläggningen. Samtidigt ligger det i SRV:s intresse att minska mängden utgående vatten från återvinningsanläggningen, både i miljöhänseende och ekonomiskt/resursmässigt hänseende.

Nedan redogörs för befintliga dammars kapacitet vid reningsverket.

Damm nr	Volym (m ³)
Damm 1	2 746
Damm 2	1 274
Damm 3	6 235
Damm 4	2 734
Damm 5	10 642
Damm 6	13 495
Total	37 126
Varav orenat vatten (damm 1-5)	23 631
Varav renat vatten (damm 6)	13 495

Befintlig kapacitet på reningsverkets dammar är totalt 37 126 m³. Av detta utgör 23 631 m³ orenat lak- och sorteringsvatten som lagras i damm 1-5 och renat vatten om 13 495 m³ i damm 6. Denna sammanlagda volym är mer än 10 % av den genomsnittliga utsläppta årsvolymen åren 2012-2015 - 327 000 m³ (åren efter ombyggnationen av lakvattenhanteringen då kontrollen på total utgående mängd vatten förbättrades). SRV vill i sammanhanget understryka att dammarna ursprungligen byggdes för satsvis biologisk rening (SBR) men nu utgör lagringskapacitet för ett reningsverk med kontinuerlig rening. Den lagringskapacitet som dammarna nu utgör är i drifhänseende en buffert som när anläggningen byggdes som SBR (satsvis biologisk rening) utgjorde hela den renade mängden vatten i SBR-anläggningen. SRV vill även påtala att de år då bräddningar skedde leddes det utgående flödet från anläggningen helt annorlunda än idag. De stora flödesmängderna från deponi 1 och 2 på i storleksordningen 200 000 m³ leddes direkt till den påkoppling som ligger nedströms reningsverket. Det saknades då möjlighet att lagra utgående vatten på annat sätt än i de lakvattendammar som finns på anläggningsområdet, damm L1, L2, L4, L8 och L9. Den mängd vatten som renades i SBR-anläggningen under åren 2008-2011 varierade mellan ca 8000 m³ till 27 000 m³. Dammarna användes då endast till lagring av det vatten som renades, inte som buffert för höga flöden eller liknande.

Jämfört med normala avloppsreningsverk har Sofielunds reningsverk med sina 37 126 m³ en stor lagringskapacitet. SRV har inte för avsikt att bygga ytterligare dammar eller utöka de befintliga dammarnas lagringskapacitet. Att utreda vilken lagringskapacitet som behövs för nuvarande verksamhet och ökade flöden anser SRV redan vara genomfört i samband med den ombyggnation som gjordes av lakvattenledningsnätet och reningsverket under 2011-2012. Denna ombyggnation innebär att allt vatten nu går via reningsverket och dess dammars lagringskapacitet. Även om den planerade utbyggnationen av reningsverket dimensioneras för 450 000 m³ och SRV faktiskt uppnår utgående flöden i denna storleksordning kommer befintlig lagringskapacitet vara ca 8 % på årsbasis - vilket SRV anser vara fullt tillräckligt. Även om en driftstörning inträffar som varar i veckor kan SRV lagra vatten - under förutsättning att flödena inte är alltför höga. Vid perioder med

mycket nederbörd kommer dammarna fyllas snabbare vilket SRV och Stockholm Vatten tar hänsyn till i driftplaneringen. De senaste årens vädersituationer visar en tendens med mycket nederbördsrika respektive nederbördsfattiga perioder. Att prognosticera ett normalläge för nederbörd låter sig därför inte enkelt göras.

Avseende frågan om släckvatten från bränder har SRV en dialog med Stockholm Vatten. SRV:s uppfattning är att detta i huvudsak är en driftfråga och att den bäst regleras mellan parterna SRV och Stockholm Vatten. Det ligger i SRV:s intresse att meddela Stockholm Vatten omgående när en brand uppstår och släckvatten kan förväntas nå reningsverket. I nuläget är driftstrategin att blanda ut släckvatten med lak- och sorteringsvatten för att minska den momentana belastningen på reningsverket. SRV har via Stockholm Vatten åtagit sig att i ett första skede delta i en utredning i form av ett examensarbete angående släckvatten och genomföra provtagning; detta för att utreda lämpliga strategier för rening av släckvatten. SRV har även kontaktat de kommunala avfallsbolagen Sörab och Telge återvinning för att samla material till detta examensarbete. SRV kan mot bakgrund av detta även acceptera ett utredningsvillkor gällande släckvatten.

SRV och Stockholm Vatten anser att frågan om maximalt momentant flöde bäst regleras mellan parterna. Se även ovan i bemötandet av yttrande från Natur- och byggnadsförvaltningen.

SRV har förståelse för Stockholm Vattens synpunkt om förlängd provotid. SRV kan därför acceptera att provotiden förlängs i enlighet med Stockholm Vattens yttrande i ytterligare två år från det att reningsverkets ombyggnation är klar och verket tagits i drift.

Angående Stockholm Vattens yrkande att SRV ska åläggas att utreda och genomföra åtgärder för att minimera uppkomsten av vatten som behöver avledas till reningsverket vill SRV framföra att så redan sker och att SRV har genomfört sådana åtgärder under ett antal år, bland annat genom att leda bort vatten från takytor så att det inte leds till reningsverket. SRV har i samråd med Stockholm Vatten även på-

börjat ett uppströmsarbete avseende vatten för att försöka identifiera ytterligare flöden som ej behöver renas. SRV anser att frågan om att utreda och genomföra åtgärder för att minimera uppkomsten av vatten som behöver avledas till reningsverket ligger utanför prøvotidsredovisningen och att detta inte ska fastställas som ett utredningsvillkor.

Vad gäller åtgärder för att avleda rena eller endast lätt förorenade vatten till dagvattnet istället för till reningsverket är SRV redan ålagda att genomföra detta enligt gällande tillstånd för verksamheten. Enligt villkor 4 och villkor 6 i dom M 5717-07 från den 13 oktober 2009 gäller följande:

4. Opåverkat grund- och ytvatten skall avledas så att det inte når behandlings- eller deponeringsområdena. Utloppsdiken skall fortlöpande underhållas.

6. Dagvatten från ytor inom anläggningen, som konstaterats vara opåverkat av hanteringen av avfall vid anläggningen eller vara av en kvalitet motsvarande sådant opåverkat dagvatten, får avledas avskilt från annat vatten som ett kontrollerat utsläpp till recipienten.

SRV anser därmed att denna fråga inte behöver regleras ytterligare.

SRV åtar sig att inom ramen för den prøvotid som bolaget accepterat utreda och redovisa hur stor utjämningskapacitet som krävs för att hantera ökade framtida flöden inom och från Sofielunds återvinningsanläggning enligt förslag från länsstyrelsen. SRV vidhåller dock att det maximala momentanflödet inte ska regleras i villkor. Skälen till detta är följande: Efter år 2011 då det senaste läckaget av lakvatten skedde har Stockholm Vatten tätat den brunn varifrån läckage skedde. Under 2011-2012 byggdes lakvattensystemet om och SRV har nu lagringskapacitet för både inkommande och utgående lakvatten vilket medfört förbättrad kontroll över lakvattenflödet och minskad risk för framtida läckage från anläggningen. Vidare saknar SRV rådighet över utgående vattenledningar eftersom ledningarna ägs av Stockholm Vatten. Detta medför att om Stockholm Vatten ökar kapaciteten på utgående

vattenledning, t.ex. p.g.a. utbyggnad av Gladö industriområde eller ytterligare tillkommande bostadsbebyggelse i Gladö Kvarn, så kommer flöesbegränsning för SRV att bli utan betydelse från miljösynpunkt men ändå behöva efterlevas eftersom den fastställts i dom. Vidare vill SRV understryka att Länsstyrelsen inte motiverat sitt yttrande med sakskaäl utan endast hänvisat till att det är viktigt ur miljösynpunkt. Då något läckage av lakvatten inte skett sedan 2011 har SRV svårt att förstå vilken miljösynpunkt som Länsstyrelsen syftar på. SRV har i nuläget god kontroll över utgående vattenmängder och flöden samt har via ombyggnationen av lakvattensystemet gjort stora förändringar för att kunna hantera lakvatten på ett korrekt sätt. Det finns därför inte något behov av att reglera det maximala momentanflödet i villkor.

SRV vidhåller att driften av reningsverket och dess utgående flöde regleras bäst mellan parterna SRV och Stockholm Vatten. Länsstyrelsens yttrande att "det är rimligt att ha villkor som kapar topparna för att förhindra hydraulisk överbelastning" anser sig SRV uppfylla genom den magasinskapacitet som redan finns tillgänglig vid reningsverket. SRV har dessutom åtagit sig att utreda magasinskapaciteten under en förlängd provotid. SRV och Stockholm Vatten samarbetar fortlöpande för att optimera driften av reningsverket och dess flöden. Av Stockholm Vattens yttrande framgår att utredning avseende ledningarnas kapacitet för närvarande pågår och att flödessituationen behöver ses över som helhet. Att då i nuläget begränsa det momentana utgående flödet utan ett reellt faktabaserat underlag anser SRV vara direkt olämpligt. Om en begränsning i nuläget fastställs i villkor och utgående ledningars kapacitet därefter utökas kommer regleringen att sakna värde. SRV delar Länsstyrelsens uppfattning att hydraulisk överbelastning av ledningsnätet ska undvikas, men vidhåller att det momentana flödet tills vidare ska lämnas oreglerat i villkor. Om Stockholm Vattens utredning visar att SRVs påverkan på flödessituationen tydligt ökar risken för hydraulisk överbelastning kan SRV i framtiden överväga att acceptera ett villkor för att kapa flödestoppar. I nuläget saknas dock ett tillräckligt underlag för att fastställa ett rimligt villkor.

SRV kommer att vidta åtgärder enligt framtagen plan för uppströmsarbete. Planen har tagits fram i samarbete med Stockholm Vatten och SRVs intention är att vidta

åtgärder samt att genomföra regelbundna avstämningar med Stockholm Vatten. Stockholm Vatten har den 7 februari 2017 meddelat SRV att tidsplanen för ombyggnation av reningsverket förskjutits framåt i tiden. Stockholm Vatten anger nu att ombyggnation ska påbörjas under perioden april 2019 till februari 2020. Tiden dessförinnan behövs för detaljprojektering, upphandling, bygglovsansökan, inköp av maskiner och utrustning. Vid möte med Stockholm Vatten den 9 mars 2017 (styrgruppsmöte för Sofielunds reningsverk) framkom att tidsplanen kan justeras ytterligare framåt i tiden då det kan ta längre tid att få fram konsulter och entreprenörer för genomförandet än vad som tidigare beräknats. SRV anser att det är olyckligt att tidsplanen för ombyggnationen förskjuts fram till 2019-2020, men att det samtidigt medför möjlighet för SRV att hinna genomföra fler åtgärder i framtagna plan för uppströmsarbete. SRV har tillagt att bolagets åtagande att bygga om den lokala reningsanläggningen och den tidsplan som har lämnats, bör omfattas av det allmänna villkoret enligt deldom den 13 oktober 2009.

DOMSKÄL

Domstolen finner att målet kan avgöras i sak utan att hålla huvudförhandling och i sammansättningen ordförande och ett tekniskt råd.

Lokal reningsanläggning för lakvatten m.m.

SRV har inkommit med provotidsredovisning och inledningsvis yrkat att provotiden ska avslutas.

Länsstyrelsen anser att SRV under en provotid dels ska utreda samt redovisa förslag hur stor utjämningskapacitet (dammar) som måste byggas för att klara de ökade flödena inom och från Sofielunds avfallanläggning, dels att villkor utreds och fastställs som anger maximala momentanflöden som får avbördas till Stockholm Vattens spillvattenledning. Länsstyrelsen har därför begärt att provotiden ska förlängas för att utreda och ta fram förslag till åtgärder.

Stockholm Vatten har framfört att de inte kan ta ställning till slutliga villkor för utsläpp från det lokala reningsverket till spillvattennätet förrän det planerade om-

byggda reningsverket har tagits i drift och utvärderats för att verifiera reningsresultaten. Stockholm Vatten godtar SRV:s förslag till villkor för utsläpp under provotiden. Stockholm Vatten har begärt att provotiden ska förlängas.

Natur- och byggnadsförvaltningen, Miljötillsynsavdelningen har i yttrande anfört att de anser att föroreningshalter i bräddat lakvatten ska innefattas i de begränsningsvärden för utsläpp som anges i föreslagna villkor, att det finns anledning att reglera det momentana utgående flödet av lakvatten från Sofielunds reningsverk, utifrån kapaciteten i spillvattenledningsnätet. Miljötillsynsavdelningen menar att det är av stor vikt att lakvattendammarnas dimensionering utvärderas och åtgärdas vid en ombyggnation. Vid den planerade ombyggnationen bör bolaget även utvärdera reningsverkets kapacitet för omhändertagande av släckvatten.

SRV har därefter i bemötande accepterat en förnyad provotid, godtagit att utreda även reningsanläggningens kapacitet att ta omhand släckvatten och att utreda behovet av utjämningskapacitet samt ändrat sitt ursprungliga yrkande om slutliga villkor till provisoriska föreskrifter.

Mark- och miljödomstolen bedömer av vad som framkommit av den provotidsredovisning som lämnats in och de synpunkter som framförts av remissmyndigheterna att SRV ska förpliktigas att bygga om den lokala reningsanläggningen för vatten från SRV:s anläggningar i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i handlingarna. Domstolen skjuter på nytt upp frågan om slutliga villkor avseende utsläpp från den lokala reningsanläggningen till spillvatten under en provotid. För provotiden ska den provisoriska föreskrift som framgår av domslutet gälla (P1).

Mark- och miljödomstolen anser att en provotid om två år är skälig. Under provotiden ska bolaget dels utvärdera resultatet av genomförd ombyggnad av den lokala reningsanläggningen, dels utreda och redovisa hur stor utjämningskapacitet som krävs för att hantera ökade framtida flöden inom och från Sofielunds återvinningsanläggning och dels utreda möjligheter att omhänderta och rena släckvatten från återvinningsanläggningen.

SRV har framfört att frågan om att utreda och genomföra åtgärder för att minimera uppkomsten av vatten som behöver avledas till reningsverket ligger utanför prövotidsredovisningen och att detta inte ska fastställas som ett utredningsvillkor. Mark- och miljödomstolen delar denna bedömning.

SRV har uppgett att bolaget anser att villkor 31 i deldom den 1 april 2011 ska upphävas eftersom den tidsplan som den hänvisar till inte längre gäller. Bolagets åtagande att bygga om det lokala reningsverket omfattas av det allmänna villkoret. Mark- och miljödomstolen delar den bedömningen och upphäver villkor 31 i deldomen den 1 april 2011. Såsom bolaget har anfört får förseningar hanteras genom en anmälan till tillsynsmyndigheten.

Begränsning av momentant flöde till spillvattennätet

SRV har motsatt sig länsstyrelsens förslag om villkor för att reglera maximala momentana flöden till Stockholm Vattens spillvattenledningsnät med syfte att minska bräddningar från spillvattennätet vid av hydraulisk överbelastning. SRV har uppgett att de saknar rådighet över utgående vattenledningar eftersom de ägs och drivs av Stockholm Vatten. Detta medför att om Stockholm Vatten ökar kapaciteten på utgående vattenledning, så kommer utgående flödesbegränsning för SRV att bli utan betydelse från miljösynpunkt, men ändå behöva efterlevas på grund av att det fastställts i en dom. SRV vidhåller att utgående flöden bäst regleras mellan SRV och Stockholm Vatten.

Stockholm Vatten har i yttrande vidare uppgett att de utreder ledningarnas kapacitet och eventuellt behov av utbyggnad i samband med planerna för utbyggnad av Gladökvärns industriområde. Med ökade flöden kan det finnas behov av att utjämna och minska det maximala flödet från SRV, men situationen i området behöver ses över som helhet.

Med beaktande av vad SRV och Stockholm Vatten har anfört finner mark- och miljödomstolen inte något skäl ur miljösynpunkt att för SRV:s verksamhet reglera hur mycket vatten som maximalt momentant får avledas till Stockholm Vattens spillvattennät.

Anläggning för behandling av tvätthallsslam

Mark- och miljödomstolen konstaterar att anläggningen är byggd, att inga invändningar är framförda på föreslagna utsläppsvillkor samt att SRV och remissmyndigheterna är ense om att utsläppet ska räknas in i den totala mängd som får släppas till spillvattennätet.

Mark- och miljödomstolen beslutar att slutligt villkor (villkor 31) för utsläpp från tvätthallsslambehandlingen ska utformas i enlighet med vad SRV och remissmyndigheterna är överens om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 13 oktober 2017.

Marianne Wikman Ahlberg

Ulrika Haapaniemi

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Marianne Wikman Ahlberg, ordförande, och det tekniska rådet Ulrika Haapaniemi.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.